

V Á N D O R O L D A L A K

A következő oldalakon folytatjuk a vándorok évfolyamonkénti bemutatását. A vándoriskolások rendszeres továbbképzését egy új, önképzőkör formájú előadássorozat vette át. 1997 decembere óta kéthetenként egy-egy vándoriskolás páros két-két építész munkásságát mutatja be a többieknek, különös tekintettel a lehetséges párhuzamokra, kapcsolatokra és különbözőségekre. Az összejövetelek elején Kálmán István előadássorozata hangzik el, ezt követik az előadások, épületelemzések, viták. A fél évesre tervezett előadássorozat tématerve:

Frank Lloyd Wright • Medgyaszay István
Otto Wagner • Lechner Ödön
William Morris • Kós Károly
Le Corbusier • Olgyay testvérek
Aldo Rossi • Ekler Dezső
Gunnar Asplund • Reimholz Péter
Bruce Goff • Dévényi Sándor
Erik Asmussen • Makovecz Imre
Paolo Soleri • Csete György
Zaha Hadid • Virág Csaba

F. L. Wright: Mr. és Mrs. Morris családi háza a Csendes óceán partján, 1945

VALÓSÁGKERESÉS

– avagy vándorszemmel kurzusunkról –

Vándorfeladatomnak éreztem, hogy az okosodásunk érdekében indított kurzushoz végre hozzászóljon valaki az érintettek köréből is. Ezt felvállalva szeretném elmondani saját gondolataimat, tapasztalataimat.

Úgy érzem, ezekkel az előadásokkal valami elkezdődött, valami beindult az emberekben. Az alvó vagy éppen szunnyadozó lelkeket kicsit megpiszkálták, ezért aztán vannak, akik kellemetlenül érzik helyzetüket. A maguk módján teszik ugyan a dolgukat, mert a kiesés szégyene nagyobb számukra, mint a menet közbeni „mederbe térések” módszerének elviselése.

Arra valamennyien képesek vagyunk, hogy egy-egy témát illetően némi tárgyi tudásra szert tegyünk. Csakhogy ennél nekünk több kell; tovább kell lépnünk. A dolgokat összefüggéseikben kell látni, és nemcsak látni, hanem vissza is kell tudni adni. Az igazunkért merjünk vitába szállni. Az igazunkért is és azért is ha úgy érezzük hogy ott a helye egy jól irányzott kritikának. Tudjunk azonosulni azzal amit felvállaltunk és tegyük élvezhetővé azt mások számára is. Ez az egész gépezet szerintem akkor tudna igazán jól működni, ha legalább olyan légkört tudnánk teremteni, mint a Holt Költők Társaságáé volt. Aki olvasta netán a híres olasz ötvösmester, Benvenuto Cellini életrajzát, az át tudja érezni azt az állapotot, amit itt most próbálok átadni. Történetesen azt, hogy az életben hogy tudjuk magunkat előadni és a kétkezi munkánkat miképpen tudjuk másokkal elfogadtatni.

Megérné, ha ezekre a dolgokra nagyobb figyelmet fordítanánk, mert úgy érzem, valahol mindez itt gyökerezik ezekben az előadásokban. Talán nem véletlenül választották ki nekünk pont ezeket az embereket tanulmányozásra mestereink. Az is elgondolkodtató, hogy miért éppen ilyen párosításokban tették. Amennyiben meglátásom nem csal, érzek némi céltatosságot a háttérben. Nemcsak azért kell tudnunk róluk, hogy ismereteinket bővítsük, mert híresek és mások is odafigyelnek rájuk, hanem azért is, mert mestereink szeretnék, ha ráébrednénk, hogy önmagunktól is ilyené válhatunk. Ők csak segítenek ennek elérésében.

Jó lenne, ha ez az elhintett mag valamelyikünkben, vagy minél többünkben táptalajra találna és kicsírázna.

Talán kissé erős a megfogalmazás, de a *hittértés* szót találtam a legideillőbbnek. Nem tudom, hogy következtetésemmel megfelelő irányban tapogatózom-e, de egy dologra biztosan jó. Megindítja néhányunk gondolatát és ezt a visszajelzések, remélem, igazolják majd.

Eszenyi Ákos

ESZTÁNY GYŐZŐ

(1972)

1990-1996 Kolozsvári Műszaki
Egyetem, Építészkar
1996- Vándoriskola (SÁROS és
Társa, É-11)

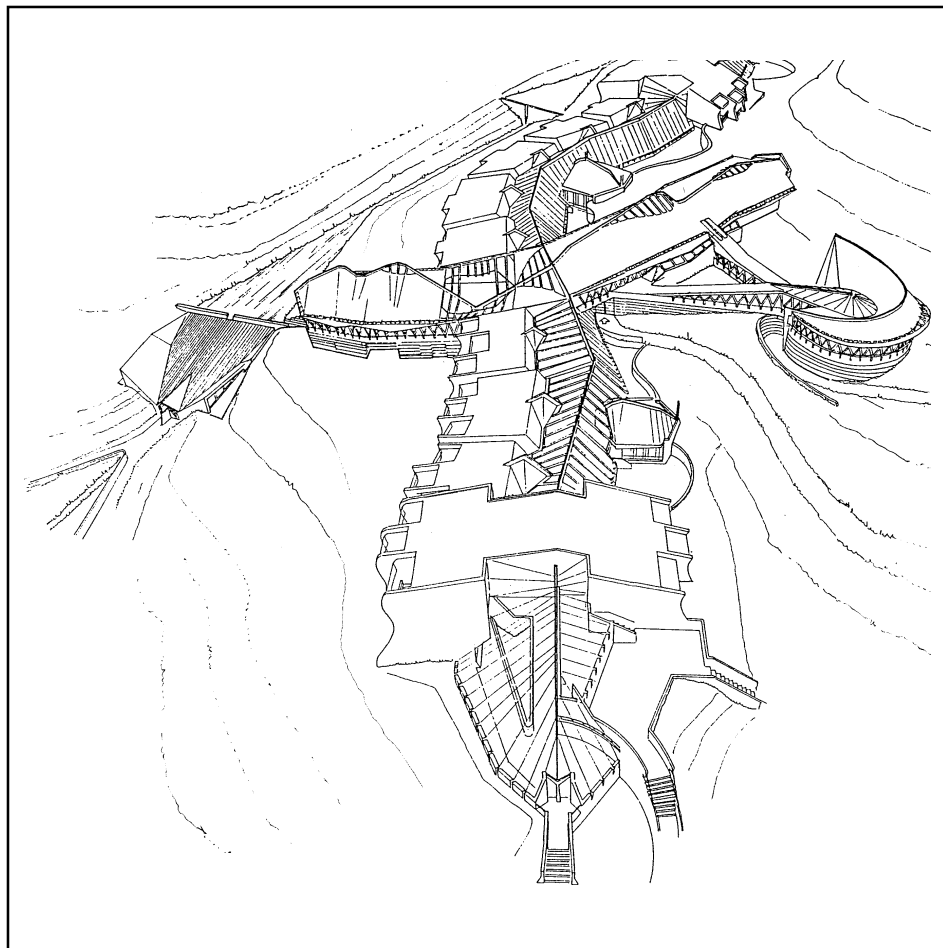
„Hegyek tövében születtem, és renge-
teg erdő kanyargós ösvényein tanul-
tam meg a szótlalan figyelmet. De min-
dig élt bennem a vágy, hogy lássam
és megismerjem az alföldi rónaságot,
s az embereket, akik ezen a kiterített
földön élnek.

Lementem hát a kecskeméti *Hírös*
hét-re.

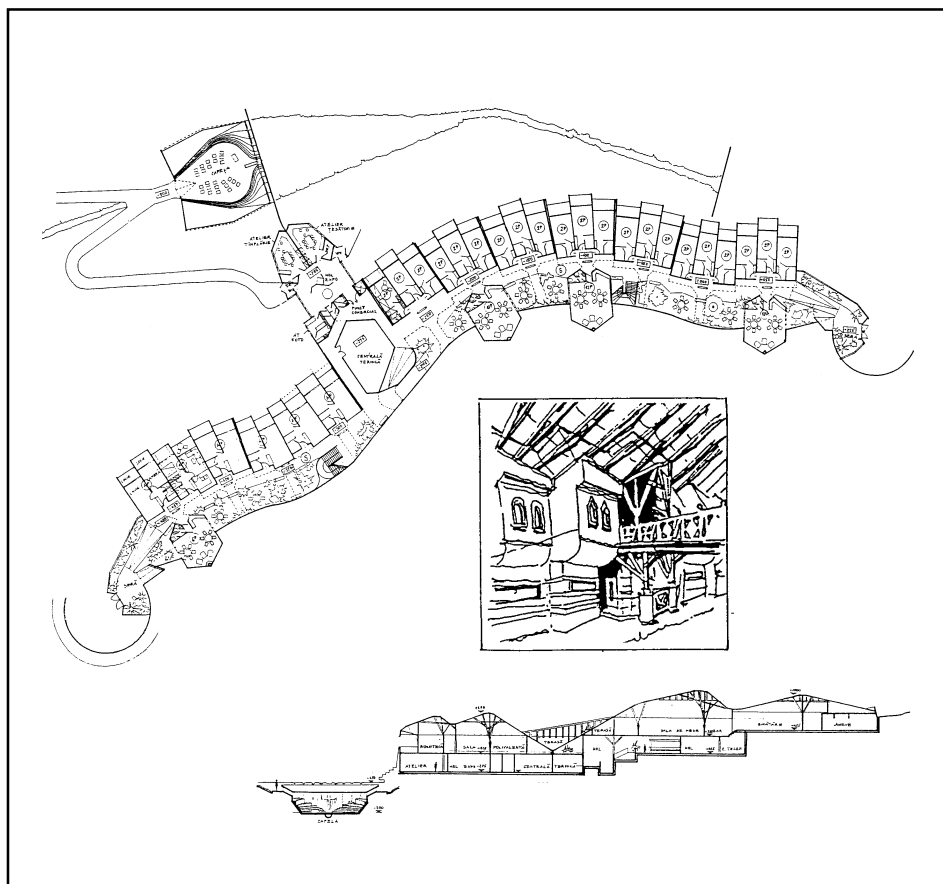
Láttam, hogyan kel fel és hogyan
nyugszik el az alföldi város; láttam su-
hogó röptét a gondolatok és a dal szár-
nyain, ettem pompás kenyerét és gyü-
mölcseit; ittam ezeregyéjszakai borát –
de mindig és mindenütt csak kettő
érdekelt igazán.

Az ember és a föld.”

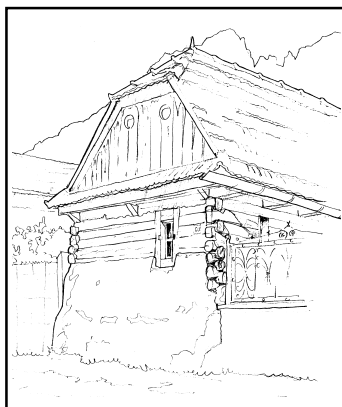
(*Tamási Áron: Hírös magyarok*)

Kolozsvár, Öregok otthona, 1993,
távlati kép, földszinti alaprajz, metszet
a kiszolgáló részen keresztül, és belső
utcakép vázlat.

Tanulmányrajz

KERTÉSZ ATTILA

(1970)

1988-91 YMMF, Debrecen,
Magasépítő szak
1991-96 BME Építészkar
1996- Vándoriskola (FORMA Rt,
SÁROS és Társa)

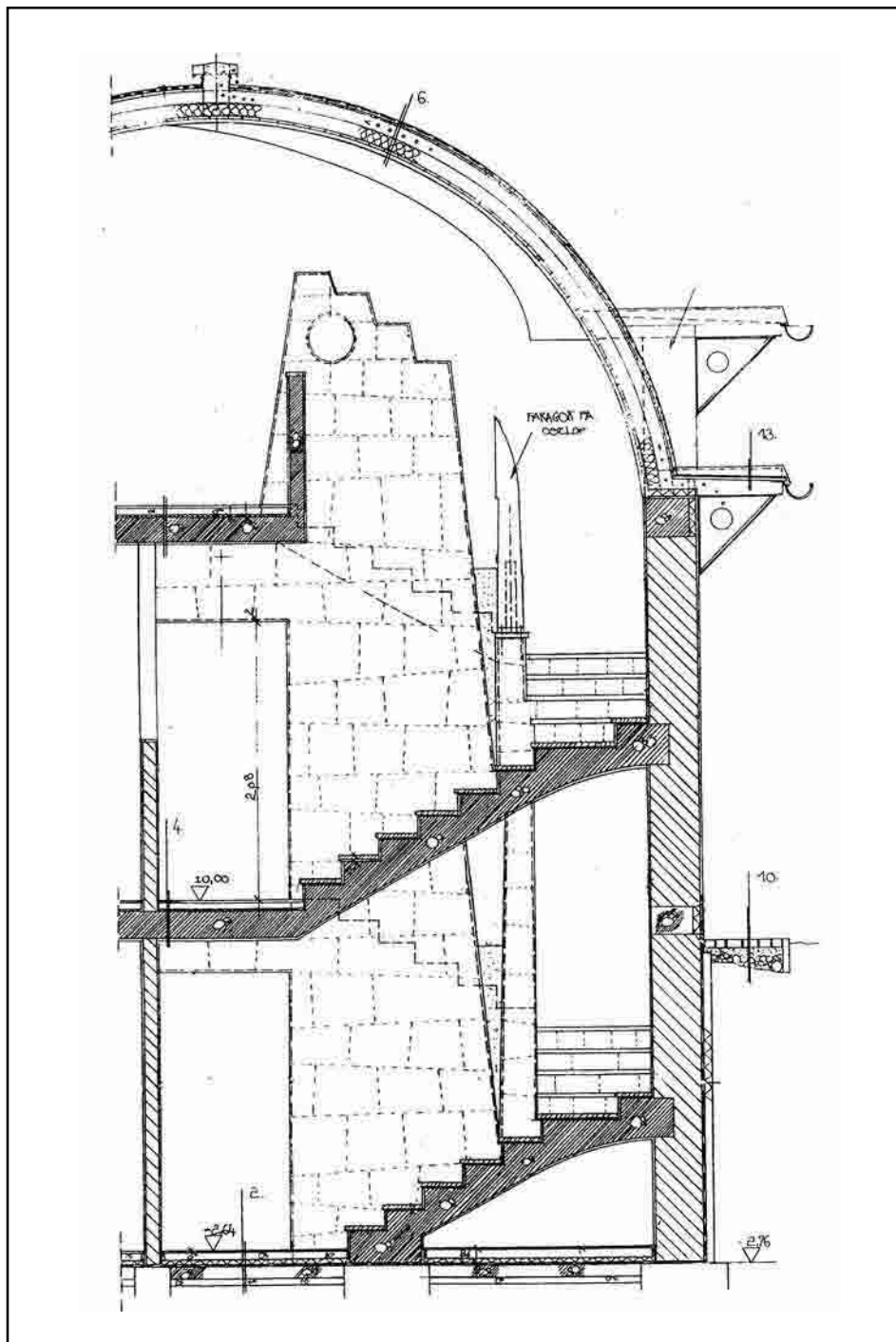
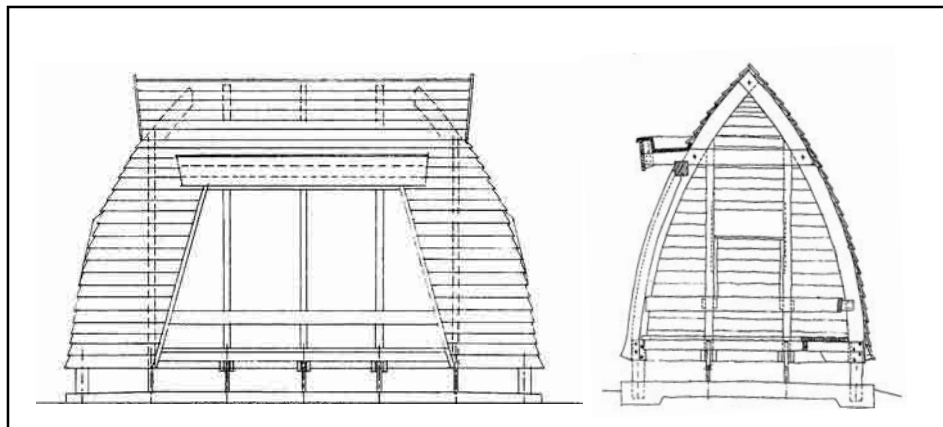
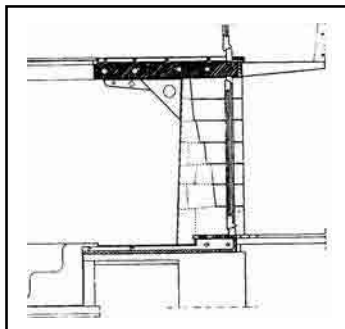
„...Mert azt tanultam mindenütt, azt láttam minden nagy nemzetnél, hogy az apák dolgát folytatják az utódok. Ugyanezt látjuk északon és délen, minden olyan nemzetnél, akikhez mi tanulni járunk, hogy hazajöve lebecsülhessünk mindent, ami a miénk. Merthogy itthon nincsen készen akkora kultúra, akkora művészet, mint amilyent hozhatunk – könnyen, készen – külföldről. Mert nekünk azt előbb csinálnunk kellene. *Mert össze kellene szednünk az ország minden részéről a széjjelszórt kőveket, hogy azokkal a magunk képére építhessünk.* És ehhez hit is kellene, és nagy fanatizmus is. És rettenetesen sok munka... De lesznek, akik utánam jönnek: az én maradékaim. Amikor én már elpihentem, erős, ifjú lábakkal nyomomba lépnek ők. És nem szállnak le a hegyről, hogy láncos rabjai legyenek hírnek, dicsőségnek és idegen kultúrának.

... Mert a szegénység nem szégyen, sem a szegényes kultúra. Hanem a kolduspénz, az idegen kultúra az szégyen és kulturátlanság... Az én lábam nyomát pedig eltemetheti a hó, de síromon sohasem lesz korhadat a fejfa; de a fölémhajoló lomb virágos lesz mindig, tudom.”

(Kós Károly: Régi Kalotaszeg)

Zalaszentgrót, buszváró
(Jankovics Tiborral)

Budaörs, családi ház lépcsőterve
(Sáros Lászlóval)

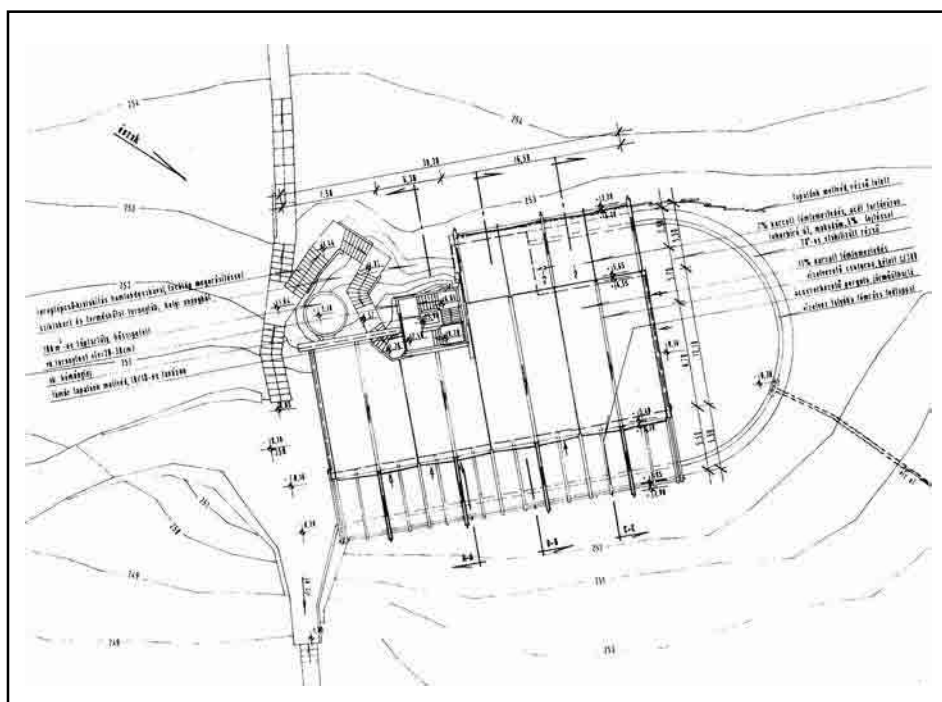
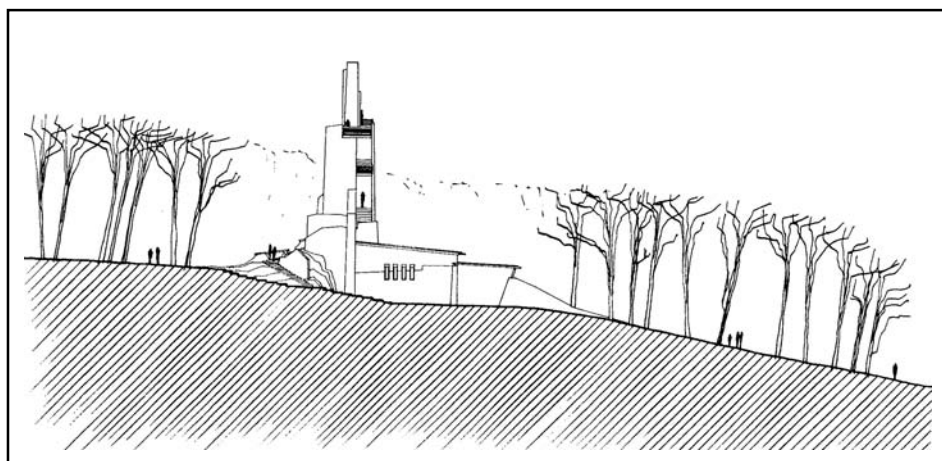
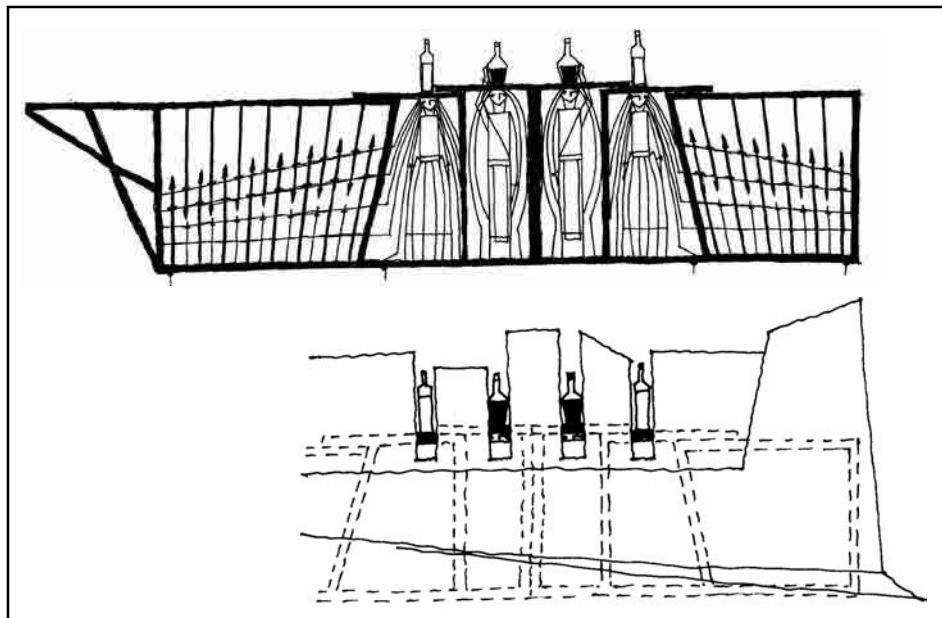

KOVÁCS ÁGNES

(1973)

1991-ig Miskolc
1991-96 BME Építészkar
1997 YMMF, diploma
1997-től Vándoriskola (KAPOSTERV,
DÉVÉNYI ÉS TÁRSA,
TRISKELL)

Pécs, Felsőhavi dűlő 9/b
Bontott téglatermésű kerítés és kovácsoltvas tolókapu a leendő pincéhez. Az eltolt kapuszárny palackjai a kerítésfal lőrésében jelennek meg. (1997. augusztus)

Piliscsaba, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, gázmotorház és kilátóépület oldalnézete és alaprajza (1998. január.)

KURUCZ SZABOLCS

(1972)

1991-96 BME Építészkar
1996- Vándoriskola (FORMA Rt,
SÁROS és Társa)

Munkák, élmények:

Keszthely és a Balaton ősszel, télen,
tavasszal, nyáron és ősszel
Jankovics Tibor és munkatársainak
megismerése

Előadások (Molnár V., Pap Gábor, Sze-
lestei, Szántai ...) és krampuszozás,
mikulásozás a *Család-iskolában*
Lajosmizsei, pesti konferenciák
Éjszakázások, hétvégézések és beszél-
getések

Németországi tanulmányút a FORMÁ-
val, a kis cseh és német városok
hangulata

Munkák Keszthelyen és az ígéretek
részbeni elmaradása

Vándorpályázatok

Balatoncsicsói farsang

A lenti gyógyászat pályázata

Sáros László és munkatársainak megis-
merése

Csíksomlyói búcsú

Cserszegtomajon szentivánéji ünnep

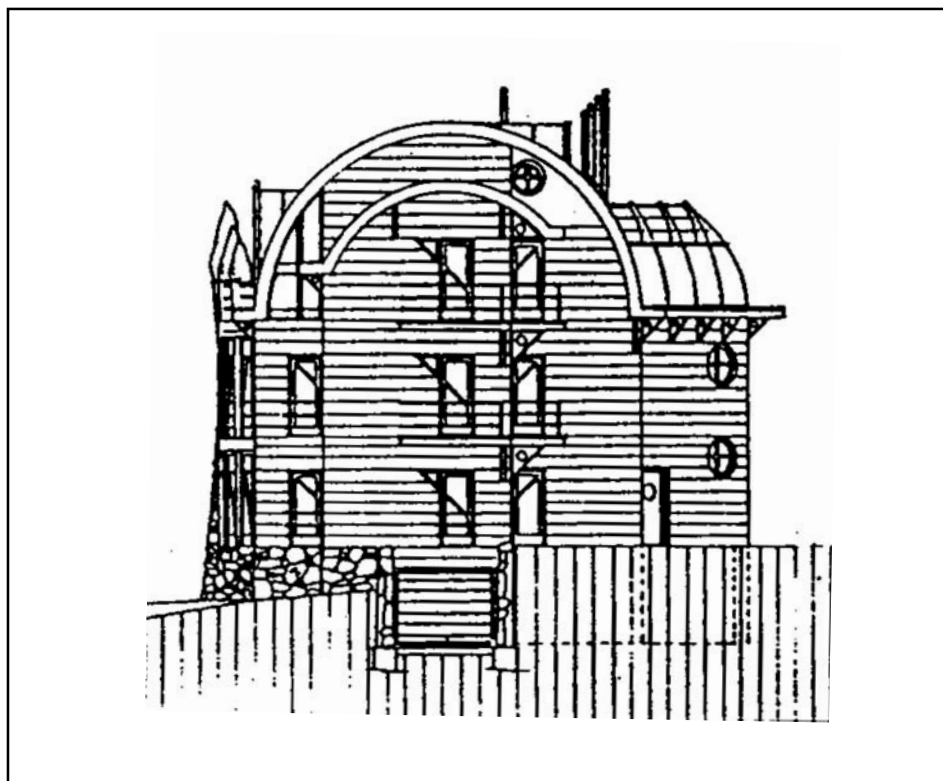
A budapesti „élet”

Besztercebánya és Krakkó, a lengyel
emberek mentalitása

Munkák a SÁROS és Társa-nál

Keszthelyi vándortalálkozók

Dél-balatoni, zalai kirándulások, bicik-
li- és vízitúrák

Cserszegtomaj, Dobogómajor,
főépület (Rácz Tamás munkatársá-
ként), 1996-97

Budapest, Diósárok úti társasház
(Sáros László munkatársaként), 1997

Lenti, apartmanházak (Jankovics Tibor
munkatársaként), 1997

MÁRTON LÁSZLÓ ATTILA

(1971)

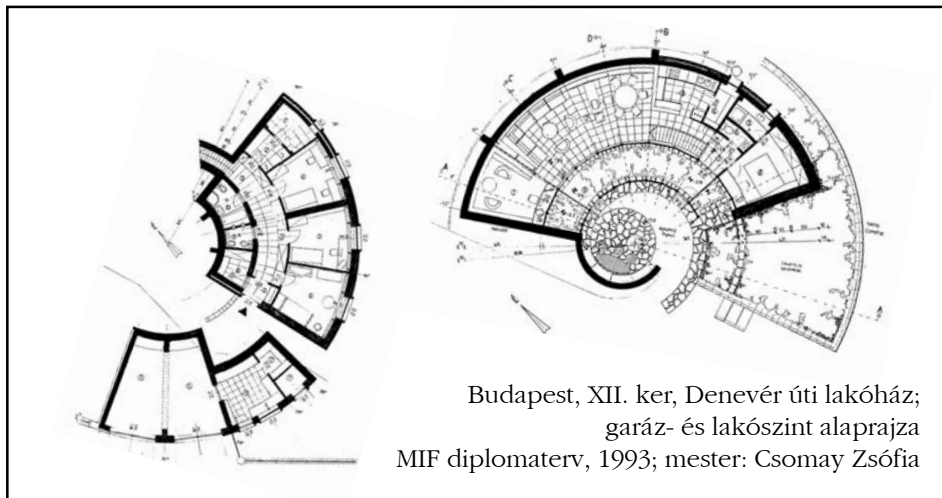
1989-93 MIF Belsőépítész szak
1993 MIF diploma
1993-95 MIF Mesteriskola
1995 MIF mesterdiploma
1994-97 Kozma Lajos ösztöndíj
1996- Vándoriskola (TRISKELL,
Bodonyi Csaba, Pagony)

Az építészet jövője csak a természettel összesimuló, harmonizáló formálással oldható meg. Az építészet eddig nem sokat törődött a természettel. Igaz, a természet igazi arcát sem ismerhettük eddig. A tudományágak kutatói egymásra fedeznek fel törvényszerűségeket, melyeket az elmúlt korokban figyelmen kívül hagytak. Most azonban hatalmassá nőtt a veszély. Az az egocentrikus, fölényes szemlélet, hogy a természet csak azért van, hogy minket embereket szolgáljon, nem tartható tovább. Teljesen közömbös, hogy ez az európai vallások – ember – isten képmása hiedelemmel vagy más világvallások hasonló felmentő ideológiájával magyarázható, a természettel testben és lélekben egyaránt ki kell békülnünk. Ma a társadalomtudományok előbbre járnak ebben, mint a művészetek, tehát a társadalomtudományok ismereteit be kell vonni a művészetek körébe, és együtt munkálkodni jövőnkön. Ennek értelmében valamennyi alapismeretet újra kell gondolnunk. Az építészet összefoglaló rengeteg anyagot, technológiát és művészeti ágat. Éppen ezért az építészethatja meg a vezérszólást az új, ökológiai szemlélet számára. A környezet valójában, a természetes természeti környezetet és szociális környezetet egyaránt jelenti.

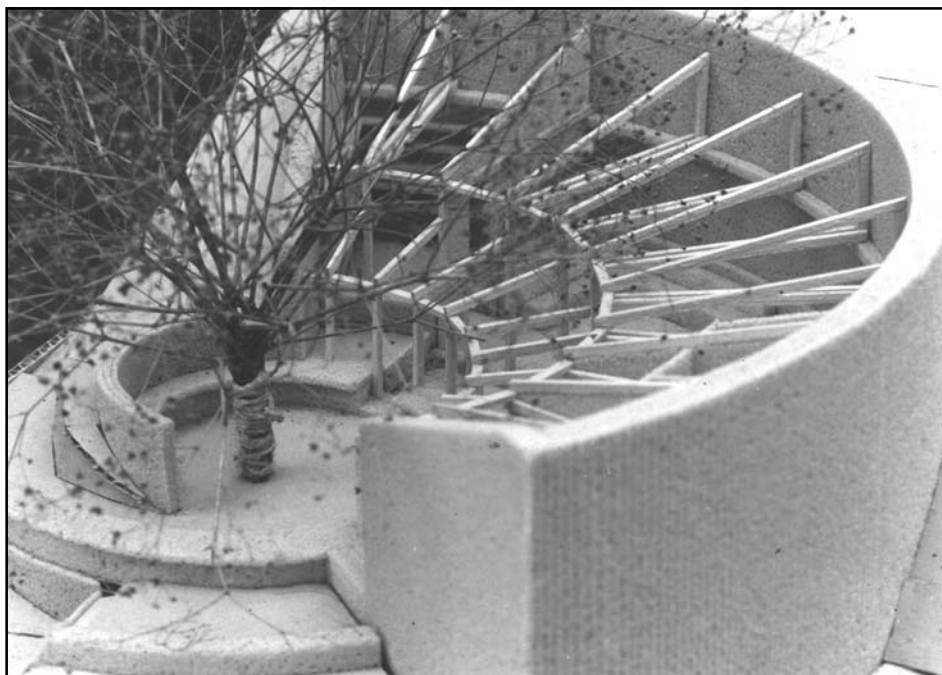
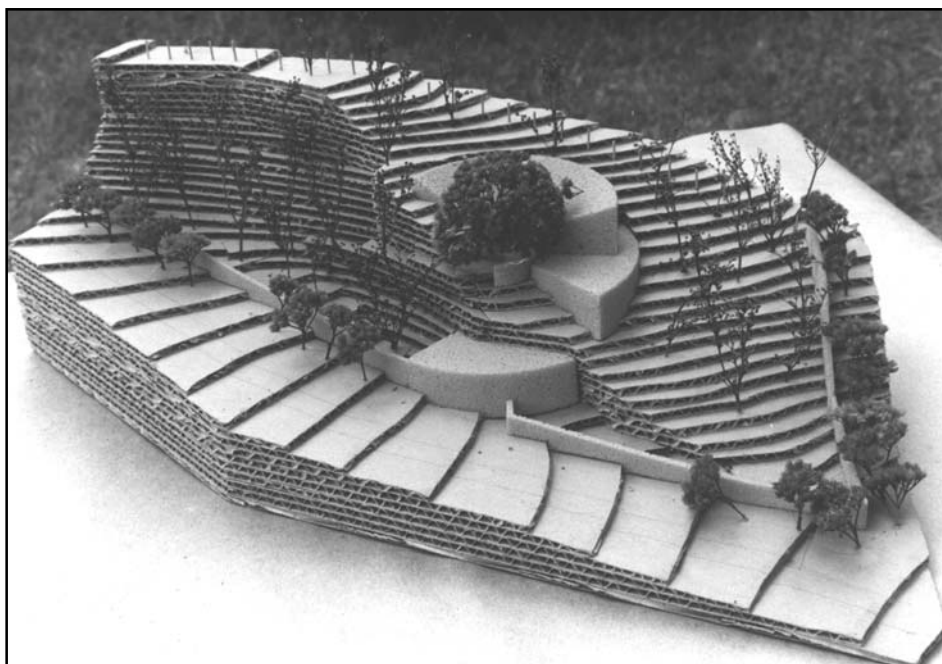
(Schrammel Imre: Belső Tárlat)

A szelíd eső, mely babföldemet öntözi, és a négy fal közé kényszerít, nem sivár és mélabús, hanem kellemes és hasznos. Megakadályoz ugyan a kapálásban, de többet ér, mintha kapálnék. Ha olyan sokáig tartana, hogy elrothasztja babvetésemet és tönkretesz a lapályon a burgonyát, akkor is jót tenné a felföldi legelőnek, és jó a fűnek, akkor nekem is jó. Néha, ha másokhoz hasonlítom magam, úgy tetszik, engem jobban kegyelnek az istenek, igazán nem is tudom, miféle érdemeimért: mintha különös gondomat viselnék, őriznének s irányítanának, jobban, mint akárki embertársamat. Nem hízelgek magamnak, de ha lehet, ők hízelegnek énnekem. Sosem éreztem magam egyedül, sosem nyomasztott a magány érzete.

(Henri David Thoreau: Walden)

Budapest, XII. ker, Denevér úti lakóház;
garáz- és lakószint alaprajza
MIF diplomatervezés, 1993; mester: Csomay Zsófia

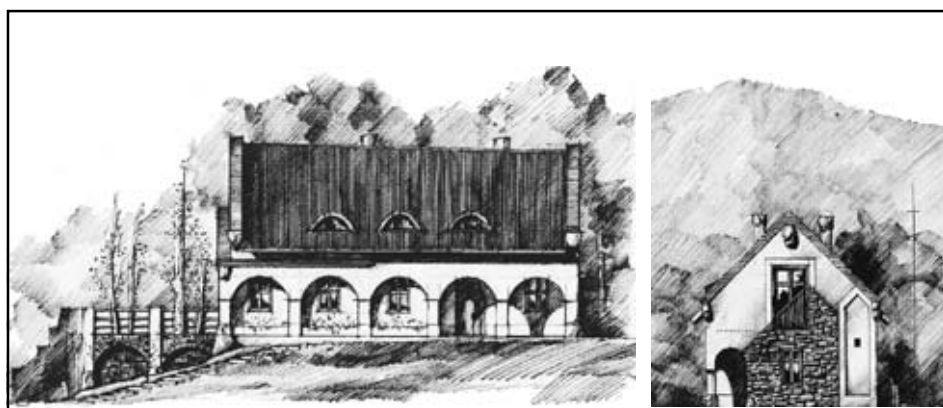
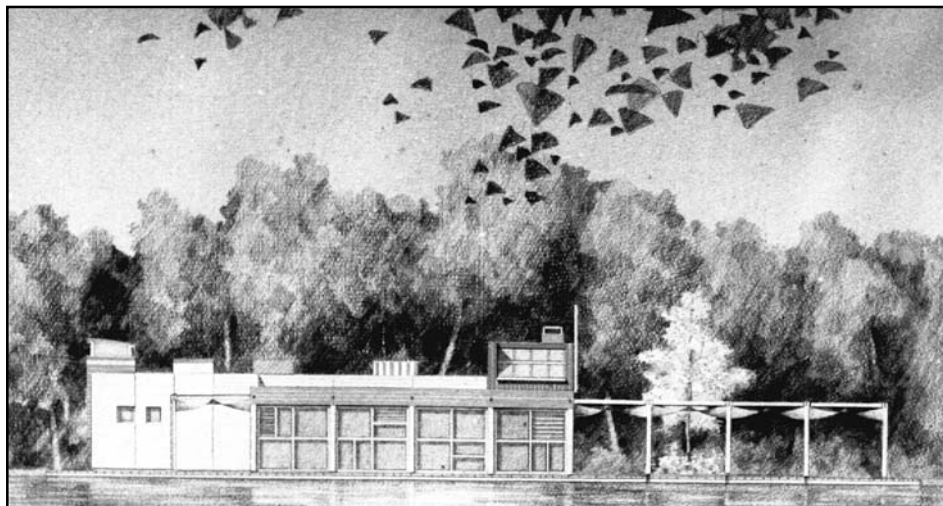

RÉVAI ATTILA

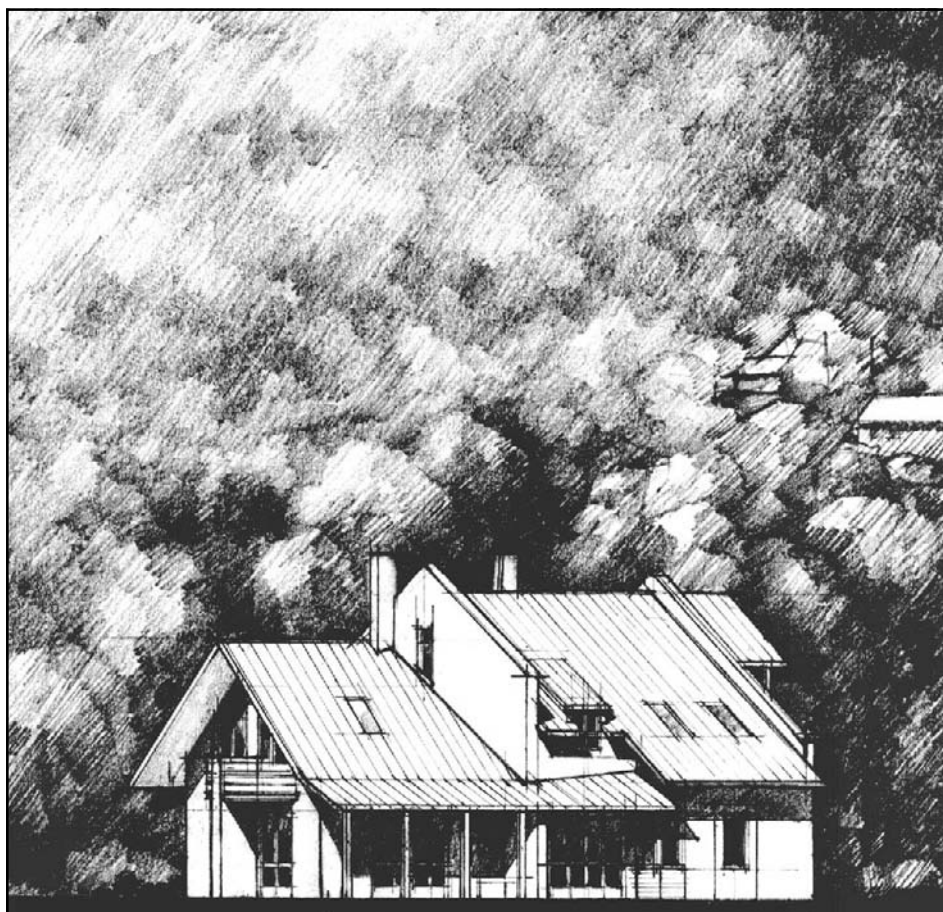
(1971)

1990-1996 BME Építészkar
1996-1998 Vándoriskola (SÁROS és
Társas, MAKONA)

Diplomaterv, 1996,
Budapest, Városliget, Robinson étterem

Dunamocs (Szlovákia), családi ház, 1997

Pomáz, családi ház, 1997